

Notulen gemeenteavond 19 juni 2019

Overige aanwezigen: Kees van Woerden, Daphne van der Knijff

1. Welkom door preses Jan Klopman

Preses Jan Klopman heet iedereen welkom en benoemt: Blij dat er zoveel mensen gekomen zijn.

Berichten van verhindering: gemeenteleden die zich hebben afgemeld worden genoemd.

2. Opening door ds. Margriet van de Bunt

Ds. Van de Bunt heeft als opening een lied gekozen "genesteld aan uw hart" waarvan zij de tekst voorleest.

3. Uitleg invulling van deze avond

Uitleg over de opzet van vanavond.

Eerst nemen we afscheid van Kees van Woerden als adviseur van MFG2 het Kerkdeel.

Daarna vertelt ds. Margriet iets over de gebruiken en rituelen op het liturgisch-centrum Ineke van Ruler vertelt kort iets over de liturgische-commissie.

Daarna geeft Daphne van der Knijff van het Buro VDKL een presentatie van hoe de nieuwe kerkzaal er uitgaat zien op basis van het advies en ideeën die ze van de liturgische-commissie heeft gekregen. Ze heeft aan de hand van die input een ontwerp gemaakt. Claudia Boelens zal iets vertellen over de verschillende commissies.

Na de presentatie van Daphne is er pauze en is het de bedoeling dat u naar de Beuk gaat daar is een soort expositie gemaakt van de presentatie van Daphne waar u alle plaatjes nog eens rustig kunt bekijken. Ook zijn daar mensen van de diversen commissies aanwezig om mee in gesprek te gaan.

Bij elk plaatje ligt een blad waar u uw vragen op kunt schrijven die wij dan straks als we weer met ons allen op de Deel zijn zoveel mogelijk proberen te beantwoorden.

Het is de bedoeling dat de pauze en het rondlopen in de Beuk ongeveer een half uur duurt.

4. Afscheid Kees van Woerden

Kees vertelt onder andere:

"Ik heb de kerk als een generatiehuis gezien. Iedereen van jong tot oud zit hier. De kerk stopt niet. Onze generatie moet denken: hoe is het voor de volgende generaties? Daarvoor zijn we bezig. In 2012 werd verteld dat de parochie zou gaan stoppen. Onze gemeente sprak uit: parochie moet hier kunnen blijven vieren.

Kerk voor de volgende generaties. Dat is altijd mijn uitgangspunt geweest. Als je nee zegt betekent dat het op den duur zal stoppen.

Bijzonder om te vermelden: De samenwerking, het samen optrekken met Wiebe van de Lageweg en Antoon de Schutter. En Coby de Boer.

En mijn maatje naar de stichting toe, Erik Broekhuis. Later kwam Claudia erbij. Het waren soms pittige gesprekken. Dat we soms dachten we stoppen ermee. Maar we moeten er wel uit komen.

Henk en Ria, hebben we ook veel aan te danken. Wij hebben hen constant meegenomen in de plannen. Ik heb ook beloofd dat we om hen blijven denken.

Aan de kerkenraad: probeer ze mee te nemen.

Protestantse Gemeente Biddinghuizen

Iedereen is ermee bezig. Maar er komt ook moment dat je extern ermee bezig moet, kijken naar de kansen met MFG, met EC, met dorpsbelangen. Er is een intentie getekende dat we een programmacommissie wilden opstellen

*Margriet: jij bent hier drie jaar geleden gekomen. Jouw vraag was; hoe lang gaan de nieuwe plannen nog duren? Eén, anderhalf jaar... was ons antwoord.
En nu drie jaar later en het moet nog gebeuren.*

Margriet kan veel betekenen. Verbindingen tussen groepen, maak gebruik van de talenten.

Het hele project is een unieke kans die hier ligt, ga ervoor met elkaar! En maak er gebruik van. Tot ziens en ik kom nog graag kerken als de nieuwe kerkzaal er is."

De preses bedankt aansluitend Kees voor de mooie woorden en voor al het werk wat hij gedaan heeft voor ons als gemeente in dit hele proces. Uit handen van Claudia Boelens, voorzitter CvK, ontvangt Kees een mooie bos bloemen en een attentie als blijk van waardering.

5. Gebruiken en rituelen liturgisch centrum

Ds. Margriet van de Bunt neemt ons mee in achtergronden van waarom staat er wat er staat op een liturgisch centrum. Wat er staat heeft te maken met hoe je viert. Liturgie heeft te maken met de context. Vanuit de wereld naar de kerk.

6. Kort verslag Liturgische commissie (Ineke van Ruler)

Deze commissie bestaat uit: Nienke Knoester, Aaltje Timmerman, Gerald Verschuur, Ineke van Ruler en is door de kerkenraad ingesteld in 2018. Opdracht: hoe gaan we vieren en wat hebben we daarvoor nodig?

Hoe gaan we vieren en wat hebben we daarvoor nodig?

- Wat denken we in de toekomst nodig te hebben tijdens vieringen in de nieuwe kerkzaal?
- Wat kan mee naar de nieuwe kerkzaal?
- Maak het multi-functioneel (alle onderdelen moeten er uit/af kunnen).
- Maak het uniform: twee gemeenschappen maken gebruik van dezelfde kerkzaal, maar voor een buitenstaander die de kerk binnenkomt is dit niet zichtbaar.

Rekening houden met:

- De nieuwe kerkzaal is niet leeg, is nu ook een kerkzaal.
- De nieuwe kerkzaal zal in de toekomst door twee gemeenschappen worden gebruikt.
- En de bouwcommissie heeft al een heel plan klaar, dat is voorwaardelijk.

Er zijn mensen gevraagd om mee te denken.

Het is een intensief proces

Conclusie:

- Een kerkzaal heeft een specifieke sfeer en roept gevoelens op bij mensen: hier gebeurt iets; hier kom ik op adem, hier kan ik God ontmoeten.
- In de materialen en symboliek naar voren laten komen wie we zijn als gemeente
- In de materialen en symboliek naar voren laten komen wie we zijn en waar we vandaan komen; maar met het oog op de toekomst, de volgende generaties.

Protestantse Gemeente Biddinghuizen

(Bijvoorbeeld door materialen en symbolen uit beide gemeenschappen een nieuwe bestemming/plek te geven)

Uiteindelijk liepen we tegen onze grenzen aan. Nodig: inzicht en gevoel
We hebben aan de kerkenraad de vraag gesteld of wij een beroep mochten doen op een professional (gespecialiseerd in kerkinrichting) om onze plannen mee vorm te geven.

Preses Jan Klopman:

De kerkenraad is hiermee akkoord gegaan. Mevrouw Daphne van der Knijff is gevraagd als externe professional. Zij heeft veel werk gedaan in korte tijd en zal dit toelichten.

Voordat we gaan luisteren naar de presentatie van mevrouw Daphne van der Knijff maakt preses Jan Klopman, namens de kerkenraad, excuses aan Francisca en Erik Broekhuis. De kerkenraad erkent dat er geen gebruik is gemaakt van de professionele expertise binnen onze eigen gemeente in de persoon van Francisca Broekhuis, die vanwege haar deskundigheid als binnenhuisarchitect en stylist ook om advies had kunnen worden gevraagd. De kerkenraad betreurt dit zeer.

7. Presentatie concept inrichting kerk en stilteruimte (Daphne)

Fijn dat u er bent en dat ik mijn verhaal mag doen, het gaat om een 'voorlopig ontwerp'

Ik hoop dat ik u mee kan nemen in het verhaal en dat het aanspreekt

De uitgangspunten:

- niet alledaags
- orgel moet een plek krijgen
- panelen en opbergruimte een eenheid
- stilteruimte moet voor beide geloofsgemeenschappen te gebruiken zijn

Hoe kun je het beeld van het Goddelijk Licht in de zaal krijgen?

Er is een andere lichtrichting nu de indeling gewijzigd is ten opzichte van de eerdere plannen.

Op de wand het idee dat het licht schuin van boven komt en dan ook terug laten komen in het liturgisch meubilair.

Orgel wordt aan de achterzijde geplaatst, o.a. vanwege de vluchtdeur.

Podium: flexibele elementen, maar wel zo aanpassen dat het er massief uitziet maar wel aan te passen.

Tapijt bovenzijde (demping), een rand aan de voorzijde zodat het massief lijkt

Hoe ga je licht vangen in liturgisch meubilair. Zonlichtstralen en prisma 'materialiseren':

Van één punt het licht, namelijk vanaf het punt waar het woord wordt gelezen (dit betekent dat de 'stralen' die zijn vormgegeven in de tafel beginnen onder de lezenaar).

Het hout is hergebruikt kerkbankhout.

Er zijn twee viertafels. De kleine kan gebruikt worden door de parochie bijvoorbeeld.

Er is ook een bloementafel bij vormgegeven.

Voorgesteld: panelenwand en de kastenwand van één materiaal, waardoor het lijkt dat het één wand is. (HPL, in matte metallicgoud uitstraling)

Protestantse Gemeente Biddinghuizen

Deze kleur komt ook op de wand terug

De pastoor Moons ramen blijven waar ze zijn

Stilteruimte:

Smalle ruimte met wens voor veel verschillende elementen. Het moet geen kakefonie van objecten worden. Ze moeten elkaar niet in de weg zitten.

Objecten in een eigen kader, rust in zicht langs de wand. Rustige binnenkomst.

Concept is: nissen waardoor objecten gekaderd zijn die de aandacht krijgen die ze nodig hebben.

8. Verhuiscommissie:

- Deelnemers
  - Voorhof: Henk Potgieter
  - PGB: Tineke Stuifzand en Wim Kapteijn
  - Parochie: Anton Mangnus en Tonnis Hilhorst
- Het is een commissie voor praktische verhuiz zaken

Vanaf 13 juli gaan we alvast oefenen om samen in 1 ruimte te kerken, want vanaf 13 juli houdt de parochie hun vieringen in het Schip. Om dit mogelijk te maken is er een aantal afspraken gemaakt over het volgende:

- Parochie gaat op de zaterdagavond om 18.00 uur hun vieringen houden.
- De Opkamer doet tevens dienst als sacristie
- De kruisjes en de duifjes van de parochie komen ook in onze GedachtNis
- Op de liturgische tafel komt 1 gezamenlijk bloemstuk, gemaakt in samenwerking tussen de bloemengroepen van beide geloofsgemeenschappen.
- De Paaskaars is na een jaar bij lange na nooit op, dus die gaan we ook samen gebruiken.
- Naast de deur die zich naast de preekstoel bevindt, wordt de sokkel van het Mariabeeld geplaatst. Maria staat dan tijdens de vieringen van de parochie op de sokkel.
- De bel wordt hier tevens geplaatst. Deze bel luidt de start en het einde van een viering van de parochie in.

Op deze manier kan de parochie ook hun vieringen houden in het Schip

Een deel van de passage wordt gesloopt als er wordt gebouwd aan de Beuk

Dit houdt in:

- Pinkenstal moet ook leeg
- Vrijwilligers worden persoonlijk benaderd om te helpen met verhuizen en leeg maken van De Beuk

9. Advies overige bouwcommissies (Claudia)

- Audio en video
- Orgel
- Ramen
- Stoelen

De huidige stand van zaken:

Protestantse Gemeente Biddinghuizen

Voor de audio en video zijn inmiddels diverse offertes aangevraagd. Hiervan wordt bekeken of deze compleet zijn in relatie tot datgene wat installateur al doet. Hierna volgt een voorstel richting de kerkenraad.

Orgel: Ook hier liggen diverse offertes voor het verplaatsen van het huidige pijporgel. Of de opties t.a.v. extra klanken en uitstraling uitgevoerd kunnen worden is nog onzeker. De beschikbaarheid van het geld zal hierin leidend zijn.

Ramen: Afgelopen jaar heeft een deskundige gekeken naar de haalbaarheid. Zij gaf aan dat de huidige ramen niet overgeplaatst kunnen worden, ze zijn te kwetsbaar en de gebruikte lijm is niet van die kwaliteit dat het tot in lengte der dagen goed blijft. Zij kan de ramen namaken, maar geeft aan dat de huidige ramen kwalitatief niet in goede staat zijn om te verplaatsen. Daarbij is eruit halen van de ramen een groot risico waarbij zij aangaf dat dit risico voor de gemeente is.

Gisteren Heemschut: Zij gaan een historisch onderzoek doen om de waarde te bepalen en maken hier rapport van op. De historische kwaliteit wordt hiermee in beeld gebracht waarbij ook duidelijk wordt of het historisch de moeite waard is om deze ramen te willen behouden. (Deze rapportage wordt gratis door de stichting gemaakt.) De glazenier die erbij was gaat bekijken (Of en) hoe het glas eruit gehaald kan worden en eventueel hergebruikt. Er zijn maatverschillen in de kozijnen in de beide kerkzalen. Gezien het advies van de vorige adviseur is het twijfelachtig of de ramen wel te redden zijn. Onze gemeente beschikt niet over financiële middelen om de ramen eruit te laten halen en te laten restaureren en vervolgens te laten herplaatsen. Er is aangegeven dat in de offerte moet komen te staan dat de Protestantse Gemeente geen enkel risico draagt voor het eruit halen, voor het vervoer en voor de restauratie en het herplaatsen.

Het opstellen van het rapport duurt vier tot zes weken.

Stoelen: Het heeft onze voorkeur om voor ingebruikname van de nieuwe kerkzaal de stoelen te vervangen door stoelen die aan de wet en regelgeving voldoen. Maar ook de beschikbaarheid van het geld zal hierin leidend zijn.

>> Commissie van afscheid en herintrede

- Stilstaan bij afscheid van het Schip
- Feestelijke opening van de nieuwe kerkzaal
- Kerkenraad zal komende weken gemeenteleden benaderen om deel te nemen aan deze commissie.

Nu we aan de vooravond staan van een nieuw begin, betekent dat ook dat we afscheid gaan nemen van ons huidige gebouw. Dit is een emotionele gebeurtenis. Om het tot een mooi afscheid te laten zijn, zal er een commissie van afscheid en intrede worden ingesteld.

9. Pauze en verplaatsing naar de Beuk

Aanwezigen krijgen de gelegenheid in de Beuk te kijken waar middels tekeningen en schetsen in beeld is gebracht hoe de nieuwe indeling eruit kan komen te zien.

10. Beantwoording vragen

1. wordt de nooddeur verplaatst?

Ja, naar de hoek.

Protestantse Gemeente Biddinghuizen

Op de plek waar nu de nooddeur zit is de bedoeling dat het kunstwerk komt wat nu boven de hoofdingang hangt.

2. meubilair is transparant, open, hout op staal?

Ja

Is het prettig dat het open (zowel voor wie erachter staat als wie ernaar kijkt als er iemand achter staat)?

Wordt naar gekeken t.z.t. Zoals het nu ontworpen is door Gerald verschuur is het open

3. We missen een kruis in het ontwerp

Als er een uitdrukkelijke wens is dat er een kruis komt, dan is dat mogelijk

Ineke: de wand verbeeldt het goddelijk licht kijken of het / waar het past.

3a. Ik mis een gestileerd figuur, kan zijn zegenend Christusfiguur

4. indien de ramen niet meekunnen

Met de kennis van gisteren laten we afwachten wat eruit het rapport komt en wat de kosten zijn. Kijken naar mogelijkheden en wat is het alternatief. Mogelijk dat er met de openstaande ramen iets gedaan kan worden

5. Stilteruimte moet afsluitbaar zijn

Er komt een Panelenwand (schuifwand): zodat de stilteruimte ook betrokken kan worden bij de ruimte

6. wordt er rekening gehouden met akoestiek t.a.v. de wandbekleding

Ja. Er wordt na de verbouwing hier ook naar gekeken, geluidburo komt weer terug en kijkt naar hoe de akoestiek dan is en n.a.v. dat advies worden er evtueel maatregelen genomen.

7. Zon op het orgel

Er komen nieuwe ramen, dubbelglas wat ook uv-werend is Bescherming is ruim voldoende om het orgel te bescherming

Niet de straling wordt bedoeld, maar de hitte. UW-filter geeft de warmte niet door.

8. waarom orgel niet meer voorin?

Liturgisch centrum maakt dat de nooddeur verplaatst moet worden en dan past het orgel er niet bij (zodat de nooddeur vrij is).

9. Opties orgel

Orgel wordt verplaatst, wordt schoongemaakt, opgebouwd, gestemd. Ook geluid wordt aangepast aan de ruimte

Optie is register uit te breiden en optie is om het orgel te schilderen. Daar is op dit moment geen geld voor. Voorkeur is dan uitbreiding register. Schilderen moet overigens ook professioneel gebeuren.

10. Wat moet er gebeuren als we de oude stoelen meenemen?

Als er niet voldoende financiële middelen zijn dan worden er maatregelen genomen om ze aan te passen aan de huidige wet- en regelgeving. Zoals de stoelen nu zijn, voldoen ze daar niet aan.

11. Opening

Planning is net voor de kerst opleveren. Er zijn dan vier weken om te verhuizen.

Protestantse Gemeente Biddinghuizen

Kijken of de planning gehaald kan worden. Begrepen dat na een maand al gezegd kan worden of de planning gehaald wordt of niet.
Kerst vieren we sowieso nog in deze kerk

12. vloerverwarming

Ja, dat wordt gerealiseerd. De verhoging gaat er bijvoorbeeld ook uit, wordt vlak gemaakt

13. Graag de wand stilteruimte open tijdens onze viering

Dat bekijken we te zijner tijd.

14. Antipendia komen die terug?

Daphne: de reden dat er op de schets geen Antipendium is getekend is om te laten zien hoe het met het nieuwe meubilair eruit ziet

Antipendium kan bijvoorbeeld ook aan de wand.

Ineke merkt op: het moet er ook niet teveel voorhangen, anders ben je het ontwerp kwijt.

14a Wordt er rekening gehouden met de **grootte van de lezenaar** (dat er voldoende materiaal op / naast elkaar kan liggen) – ja

15. Nooddeur

Nooddeur moet herkenbaar zijn. We kijken naar wat er mogelijk is.

16. Is het licht in de hoek geschilderd?

Helemaal in de hoek 100 % metallic goud en dat laten verlopen naar 0 %

Bij gewoon licht is het van goud naar wit, van dichte kleur naar menging. Daarbij is er een lichtontwerper die gaat kijken naar extra laag met licht zodat het extra sprankel met kunstlicht op die wand ontstaat

17. stilteruimte – zoals nu vormgegeven geeft het een associatie met wand voor urnen

Zoals het ontwerp nu is: Het wordt van bovenaf aangelicht, de onderkant is schuin (er kan niets op staan). Iedere nis krijgt zijn eigen lampje. Onderste vlak gaat naar beneden. Licht schijnt langs de schuine vlakken naar buiten

18. blijft de schuifwand?

De huidige wand gaat weg, er komt een andere flexibele wand.

19. waarom nieuw liturgisch meubilair?

Het huidige is te groot, de preekstoel gaat niet mee.

20. Wordt vloer zo donker als op de tekening?

Nee, het krijgt look en feel van steen. Iets warmere tint vanwege de goudtint waar het naar toetrekt

21. Is verlaging hoeken podium niet gevaarlijk?

Het zijn standaard-elementen, en op deze manier is er een trede gecreëerd. Er is nog een idee om een trapje te maken van oude kerkbanken wat er rondom gezet kan worden. Zodat alle podiumdelen dezelfde hoogte kunnen hebben.

>> Zijn er nog nieuwe vragen?

- er werd gesproken over stoelen of stoelen aanpassen. Graag kiezen voor iets wat makkelijk is.

Jan: er is een systeem met klemmen. We zijn verantwoordelijk voor gebruik. We willen gedekt zijn in geval van calamiteiten.

Protestantse Gemeente Biddinghuizen

- waarom twee verschillende materialen tussen vloer en podium?
Daphne: harde vloer hoor je meer, daarom vorm van tapijt op het podium zodat je op podium meer demping hebt. Is goed te onderhouden
- Plafond: we proberen het plafond te behouden maar ligt aan aannemer en installateur hoeveel er aan moet gebeuren
- Gevoel we gaan nu echt op reis. Mooi dat het kunstwerk mee gaat (de wijnstok). Staat in teken van nieuw begin, nieuw bouwen.
Idee voor een nieuwe naam: de nieuwe Wijngaard
- hoe komen minder valide mensen op het podium?
Er zijn rijplaten voor.
Lastige is wel dat er geen vaste hellingbaan gemaakt kan worden vanwege het formaat wat dat moet hebben (5 cm helling per strekkende meter)
- Kun je de twee podia niet beter aan elkaar koppelen?
Er komt nog een wand tussen.
- wandkleed op de deel, gaat dat mee?
Moet naar gekeken worden
- hoe gaat het met het fonds? Met de acties?
De acties die er tot nu toe waren, zijn succesvol geweest.
4-5-6 oktober is er een actieweekend. Komt binnenkort meer nieuws over.
- de stiltehoek, is die iedere zondag open en is die betrokken bij onze kerkruimte?
In principe willen we de stiltehoek iedere dag openstellen. Tijdens de dienst: dat gaan we bekijken hoe dit het beste tot zijn recht komt. Er komt ook materiaal om een kaarsje aan te steken. Er komen voldoende kaarsjes beschikbaar. Wel moeten we voorbehoud nemen of we door de week wel kaarsjes mogen branden vanwege de veiligheid. Of moeten we kaarsjes branden alleen tijdens de diensten.
- predikantenbord, waar komt dat?
Ook daar wordt een plek voor gezocht
- waardering wordt uitgesproken voor de mensen die verschrikkelijk veel uren in hebben gestoken.
- Als de Beuk leeggehaald wordt, zullen de gekleurde stoelen uit de Beuk herplaatst worden in het Schip, wat in houdt dat er een paar banken worden weggehaald.

11. Sluiting

Aankomende zondag: van harte uitgenodigd op de Abbert, bij het Kampeerweekend. De dienst zondagmorgen begint om half elf.

Iedereen heel hartelijk dank voor komst en de vragen. Helpt ons om het verhaal te vertellen. 7 juli is de laatste viering voor de parochie in De Beuk. Is ook emotioneel moment voor hen. Laten we hen daar ook bij steunen.

Protestantse Gemeente Biddinghuizen

Daphne wordt bedank voor haar komst en de presentatie en de uitleg.

Ds. Margriet van de Bunt sluit de avond af met een zegengebed.